

NÄIN JOHTAJIEN KESKEN

Äänitteen nimi: 11. Elynvoimaa Jakso 11. Valtikan vaihto (Jari Mutanen ja Pekka Häkkinen).wav

Äänitteen kesto: 00:40:09

[äänite alkaa]

Juonto [00:00:00]: Tämä on Etelä-Savon tuottama podcast-sarja. Avaamme jaksoissa ELY-keskuksen eri palveluja ja niiden vaikuttavuutta asiantuntijoiden, yhteistyökumppaneiden ja asiakkaiden näkökulmasta. Tämä on elynvoimaa podcast.

Juonto [00:00:32]: Tässä jaksossa Etelä-Savon ELY-keskuksen uusi ylijohdaja Jari Mutanen ja hänen edeltäjänsä eläkkeelle jäänyt Pekka Häkkinen vaihtavat keskenään ajatuksiaan ylijohdajan työstä.

Pekka Häkkinen [00:00:48]: Kerro Jari sinä, kuka olet ja mistä tulet?

Jari Mutanen [00:00:52]: Kiitos Pekka. Jari Mutanen ja uusi ELY-keskuksen ympäristövastuualueen johtaja ja myöskin ylijohdaja ja nimen omaan Etelä-Savon ELY-keskuksen. Ja mistä ollaan tultu, niin työmielessä tulini tuolta Pohjois-Suomen ELY-keskuksesta, olin siellä 10 vuotta ympäristövastuualuejohtajana ja nyt näihin Pekan saappaisiin.

Pekka Häkkinen [00:01:21]: Joo ja minä tosiaan olen Häkkisen Pekka ja jäin eläkkeelle ELY-keskuksen vastuualuejohtajan tehtävistä ja ylijohdajan tehtävästä virallisesti vapulta. Olin siinä jo pois aiemmin keväällä pitämässä nämä valtion viimeiset lomat.

Jari Mutanen [00:01:46]: Mitkä on tunnelmat tässä vaiheessa, kun on muutaman hetken saanut ihmetellä maailmaa?

Pekka Häkkinen [00:01:53]: Tunnelmat tietysti, ensin on sanottava, että oli tosi hieno kevät, että mulla oli nyt mahdollisuus katsoa kevättä luontoympäristössä, vaikka olinkin siellä töissä tekemässä kesämökin laajennusta, niin olen viettänyt sen työn merkeissä siellä rannalla. Aloitin talvipakkasella ja nyt ollaan kesähelteessä, niin on ollut hieno kevät. En

muista, että milloin olisin näin vahvasti, ehkä vuorotteluvapaavuonna tuli koettua samalla tavalla kevään tuleminen. Se on hienoa ja mukavaa on ollut tehdä toisenlaista, olen sanonut, että vaihdoin ammattia, että minusta tuli, voisko sanoa, vaikka rakennusapumies tai rakennusmies. Aamulla töihin ja illalla töistä kotiin, mutta työt oli selkeätä konkreettista rakentamistyötä. Mukavaa. Mitäs sinulle kuuluu, miltä paluu Etelä-Savoon vaikuttaa ja eteläsavolainen arki? Sulla tietysti on tuntumaa sieltä Pohjois-Savosta, niin mites se Etelä-Savon mieleen muistuu?

Jari Mutanen [00:03:07]: Kyllähän se muistuu. 11 vuotta poissaolleena, niin voi sanoa, että ihmisistä on noin puolet vaihtunu, ehkä niistä, keitä silloin oli töissä. Aika paljon, mutta puolet on tuttuja ja tietysti sitä kautta aika helppo tulla, kun niitä tuttuja on niin paljon. On otettu tosi hyvin vastaan ainakin täällä työyhteisössä ja sen suhteen ei ole mitään ongelmia. Tietysti, jos ajattelee maakuntaa, niin maakunta on supistunut tällä ajalla. Siellä pari kuntaa on hypännyt pois ja väkimääräkin on vähentynyt aika lailla. Ehkä sellanen ikävä kehitys on ollut sillä aikaa, jos ajattelen vaikka sitä, kun -91 tulín Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiriin, niin oliko kuntia 29 ja asukaslukukin eikö ollut n. 200 000, niin siihen nähden onhan tämä pienempi tämä toimialue.

Pekka Häkkinen [00:04:11]: Minä muistan kanssa virkaurani ajalta, kun aloitin virkauran silloin 80-luvun alussa, niin silloin puhuttiin valtion aluejakona oli läänit, Mikkelin lääni, niin meille kuului tosiaan Itä-Hämeen kunnat ja Kangaslampea ja kuntia oli lukuisa joukko ja on tapahtunut tietysti kuntien yhdistämisä, mutta sitten, kun siirryttiin tähän maakuntapohjaiseen aluejakoon, niin silloin tapahtui isoja muutoksia meidän toimialueella ja on nyt näiden yksittäisten kuntien siirtymisten myötä tapahtunut edelleen. Onhan tänne tullutkin Suomenniemi, että sellastakin liikettä on ollut. Ihan totta, että kyllä niitä muutoksia aluejaossa on tullut, mutta ehkä niitä ei pidä liikaa korostaa, nyt ELY-keskuksen aluejakoja. Minä näkisin niin, että meidän pitäisi puhua enemmän ELY-keskuksesta ja ELY-keskuksen palveluista. Meillä on entistä suurempi tarve katsoa ja tehdä tehtäviä siellä, missä niitä parhaiten osataan tehdä, tehtävien yli, omien toimialarajojen tehdä ELYjen kesken yhteistyötä ja erikoistua. Ehkä se näin valtion palveluissa ja tehtävissä se aluejako voisi olla vähän väistyvä, takana oleva asia ja pääasia olisi kuitenkin se, että miten me olemme käytettävissä ja läsnä sillä alueella, mikä se sattuu sitten olemaankin.

Jari Mutanen [00:05:51]: Tuo on varmaan se kehityssuunta, mihin mennään ja varmaan tämä korona-aika vahvistaakin tuota, koska nyt on opittu tekemään töitä paikkariippumattomasti, niin siitä on aika helppo siirtyä tekemään työtä laajemmalla alueellakin, jos ennen oli aika lailla tietyissä tehtävissä sidottu siihen konttoriin ja tiettyihin rajoihin, missä toimitaan, niin tällainen työtehtävien liikkuvuus, niin se on paljon helpompaa.

Pekka Häkkinen [00:06:18]: Se on varmasti näin ja työtä ja palveluja voidaan tuottaa tosi kaukaakin johonkin tietylle yrityksille tai kansalaisille. Se on varmasti, niin kuin sanoit, niin se kehityssuunta, joka tulee jatkumaan ja toivoisin sitä, että kun me Etelä-Savossa ollaan oltu aika aktiivisia koko ELYn toiminta-ajan, johtuen osittain siitä, että meillä on ollut sellaisia erikoistehtäviä hoidettavana, mutta me ollaan tehty niitä aika paljon. Aspojen kehittämisessä mukana oleminen ja nyt tietysti tuo TE-Aspa on iso kokonaisuus, joka on meidän vastuulle säilytetty ja ollaan oltu digitalisaatiota viemässä meidän palveluissa eteen päin ja itse asiassa Etelä-Savossa ollaan oltu halukkaita ottamaan sellasia askeleita, että me voitais olla sopivan kokoinen alue, joka tämän monipaikkaisuuden aallonharjalla nyt jatkaisi voimakkaasti sitä kehitystyötä siinä, että ne palvelut tuodaan aina enemmän nykyaikaisesti tuotettuna ihmisten lähelle ja arkeen helposti käytettäväksi. Siinä Etelä-Savo voisi kulkea kehityksen kärjessä, se vaatisi tietoista satsausta, mutta siihen meillä olisi iso mahdollisuus. Ja siinä ajattelen ja toivon, että ELY-keskus sinun johdolla ottaisi selkeästi sellaisen roolin ja tiedostaisi, että meillä on Etelä-Savossa olemassa sellaista osaamis pohjaa ja alustaa, jossa me voitais olla vahvasti palveluita yhdessä muiden toimijoiden kanssa tekemässä. Millään en oikein nää, että miten me saadaan esim. tämä vasta hyväksytty SOTE-uudistus tai soteasiat hoidettua niin, että sieltä rupeaisi tulemaan säästöjä, jollei me hyvin voimakkaasti nykyaikaisteta näitä palveluja ja tehdä sitä sellaiseksi, että ihmisten on helppo hoitaa juoksevia asioita, soteasioita, omatoimisesti ja digitaalisesti. Se on ihan pakko kustannusten nousun takia ja sitten, kun tarvitaan sitä kasvokkain asiointia tai mitä nimeä halutaan käyttää, niin sille meillä olisi riittävä aika. Tämä olisi hienoa, jos Etelä-Savo voisi sillä tiellä jatkaa, en tiedä, oletko jo kerennyt asiaa linjaamaan, että miten näät tai oletteko porukalla tehneet mitään linjauksia tämän asian suhteen?

Jari Mutanen [00:09:16]: No vielä ei ole tehty sitä, mutta totta kai tässä alkaa toiminnan suunnittelu ja muutenkin omaa pohdintaa, että mitkä asiat on tärkeitä ja mihin pitää keskittyä ja tietyissä asioissa varmasti tuo, että täytyy olla hyvä ja onnistua ja kun tietää, että mikä historia, miten paljon on tehty työtä, niin kyllähän siinä se pohjatyö on tosi hyvä. Ei tarvitse lähteä tässä palveluajattelusta nollasta. Liikkuvia osiahan on nyt tosi paljon taas. On TE-palvelujen siirto kunnille, johon osittain tämä TE-Aspakin liittyy, mikä on se valtion rooli, mistä valtio pitää huolta, mistä tietojärjestelmistä, mistä prosesseista, mitä siirretään kunnille ja sitten alkaa uudet ohjelmakaudet, rakennerahastot ja siinä yhteydessä mietitään parhaillaan nimen omaan sitä asiakaspalvelua ja neuvontaa ja siinä on joka tapauksessa Etelä-Savo saamassa uutta roolia. Sinänsä ei ole ihan helppoa, kun ajattelee asiakasta ja yrittäjäasiakkaita ja maaseudun yrittäjäasiakkaita, että mistä ne löytää sen oikean palvelun ja mistä se oikea henkilö löytyy ja minkä verran pitää käyttää robottia jne., mitkä ohjaa sitä palvelua ja missä vaiheessa tulee se oikea asiantuntija, jonka kanssa voi sitten jutella. Ei se ihan yksinkertaista ole, sen verran monimutkainen on, nyt jo paljastunut, vaikka ihan yritysrahoituksen, mitä eri vaihtoehtoja on, niin siihen varmasti, tietysti isoille yrityksille voi olla helpompaa, mutta semmoselle pienemmälle yritykselle, missä aikaa ei ole hirveesti jne., niin kyllähän se byrokratia voi pelottaa, niin sitähan meidän pitää, niin kuin äsken kuvasitkin, niin tehdä mahdollisimman helpoksi esim. sen yritystuen saamiseksi.

Pekka Häkkinen [00:11:24]: Näin se varmasti on. Toistan vielä ehkä sen, että sitä asiaa on nyt eteläsavolaisilla hyvä tilaisuus pohtia, koska meillä on palvelukanavia, joissa ollaan mukana, niin osaamista paljon. Meillä on ELY, meillä TE-toimisto, täällä on myös kuntakokeiluja käynnissä, meillä on tuntuma siitä, mitä tapahtuu siellä työllisyyden kuntapalveluissa, sitten meillä on tämä Aspa-kokemus kokonaan käytettävissä, meillä on toinen jalka Y-Aspasta täällä Mikkelissä, meillä on myös sitä osaamista, että sitä kannattaa jumpata. Meillä on olemassa paljon tietoa, se ei ole helppoa, niin kuin sanoit, mutta meillä on kuitenkin edellytyksiä sitä pohdintaa käydä ja niitä palveluita edelleen kehittää, että toivon mukaan löytyy aikaa siihenkin työhön. Toinen tärkeä asia minun mielestä on se, että miten, kun ELYhän on valtava asiantuntijapankki, että osaamista löytyy luonnon monimuotoisuudesta, vesien tilasta, yritysrahoituksesta, työllisyyspalveluista, hyvin monelta alalta, niin miten se yhteispeli ja sisäinen yhteistyö saadaan toimimaan sillä lailla, että sieltä tulee ulos tosi hyvää palvelua. ELY on koko ajan kehittynyt siinä, kaikki ELY-keskukset on kehittyneet siinä, mutta en tiedä, ei olla maalissa eikä varmaan maailma tule siltä osin valmiiksi koskaan, mutta siinä on yksi haaste, että millä lailla sitä kehitystä tukee ja huoltaa. Nyt, kun tässä on vielä, tiedän sen, se toimitilauudistus, joka käynnistyi, että meidän fyysinen tekeminenkin tulee muuttumaan vähän uudelleenlaiseen muotoon, niin miten siihen liitetään se asiantuntijoiden osaamisen yhdistäminen ja joku johtoryhmätyöskentely tämän talon linjauksen hakeminen, että minkälaista työtapaa se jatkossa vaatii, niin siinä riittää varmasti kanssa pohdittavaa ja työsarkaa, se on tärkeää, koska minusta se ELY-keskuksen missio tulee siitä, että meidän pitää pystyä ne valtion palvelut, jotka meidän tehtäväksi on annettu, niin pyrittävä niin hyvin yhdistelemään ja tarjoamaan asiakkaille, että siitä tulisi sellainen kokonaisvaltainen palvelu. Joko se tulee digitaalisesti tai kasvokkain, niin ok, mutta kuitenkin, että siellä saadaan helposti se osaaminen siihen mukaan. Nämä on varmaan ne ikuiset haasteet, mitkä tulee jatkumaan, mutta siihen työhön kannattaa varata aikaa ja nyt varsinkin, kun toivon mukaan koronan jälkeen, niin pikainen paluu ja toimitilauudistuksen jälkeen paluu konttorille ainakin uuteen työmoodiin, minkälainen se onkaan, yhdistelmä etätyötä ja läsnätyötä, niin kannattaa miettiä varmasti.

Jari Mutanen [00:14:45]: Se on uhka ja mahdollisuus, mutta eikö vaan, silloin kun ELY-keskus perustettiin, niin idea ollut EL ja Y ja sen erillisten virastojen yhdistäminen samaan ja sitä kautta se ratkaisujen löytäminen niihin asioihin, mitkä on maakunnassa, niin ne löytyy siinä yhteisessä pöydässä, niin ne on sitä kautta parempia, kuin että ne on erillisiä ratkaisuja, niin tämähän se oli se kantava voima ainakin jossakin hallituksen esityksessä, näin olen alleviivannut, että tätä tällä varsinaisesti haettiin. Välillä se on ollut vähän unholassa, koska joskus syytetään putkiohjauksesta Suomen hallinnossa, että siitähän me saadaan vähän moitetta, että eri hallinnon alat kattoo ja toimii vain omissa putkissaan, mutta ELYhän on siinä mielessä mainio, että me ollaan kuitenkin kaikki saman katon alla ja tavallaan ehkä semmosta erillisyyttäkään ei tarvitse korostaa, että onko joku E-asia, Y-asia vai L-asia.

Pekka Häkkinen [00:15:49]: Joo, ne putket on siellä olemassa, ne täytyy tiedostaa, että ne ministeriöiden ja keskusvirastojen putket on olemassa, mutta ELYssä ne tulee samaan pöytään ja siinä se juttu on. Siinä niistä pitäisi leipoa semmonen yhdistelmä niistä putkista tai putkesta tulevista asioista, että se on hyvin katettu.

Jari Mutanen [00:16:12]: Mutta siinä ehkä se meidän mahdollisuus onkin, että jos ajatellaan, että mistä asiakas tulee tyytyväiseksi, niin ainakin siitä, että virasto pystyy ylittämään ne odotukset, mikä hänellä on ollut. Jos hän kysyy vain yhtä asiaa ELYstä, niin jos me samalla pystytään tarjoilemaan siihen asiaan, mitä hän on kehittämässä, niin enemmän, mitä hän ymmärsi meiltä pyytääkään, niin tn. hän on tyytyväinen, niin siihenhän meidän pitäisi oppia, että meidän pitää oivaltaa, että mitä se asiakas, olipa se yksittäinen maan omistaja tai yritys tai kunta, niin mitä se on hakemassa. Vaikka hän kysyy vain pientä asiaa, että saako hän liittyvän tähän valtatielle, mutta siellähän voi olla takana matkailuyritystä ja jos se tarvitsee vähän rantamaisemaa kunnostaa ja siellä saattaa olla viitasammakoita ja muita luontoarvoja tai se haluaa yritystä kehittää ja työvoimaa saada, niin jos me pystytään nämä oivaltamaan ja parhaimmillaan ainakin, missä ELY-keskus on aivan ykkönen, kun on mietitty, missä me ollaan ykkönen, niin kyllähän se byrokratian hallitseminen, niin kyllähän me byrokratiassa ollaan ihan ykkösiä, minä veikkaan ja siinähän me voidaan sitten sitä asiakasta neuvoa, mitä selvityksiä pitää laittaa liikkeelle, mitä lupia haetaan, mistä haetaan ja miten niitä voi yhdistää ja aikatauluttaa ja parhaimmillaan nopeuttaa sitä prosessia vaikka vuosilla.

Pekka Häkkinen [00:17:47]: Jossain vaiheessa oli pelkoa vähän eri tehtävistä, että jääkö joku tehtävä vähemmälle, tuleeko se hoidettua oikein ja tasapuolisesti, tuleeko lain mukaisesti tehtyä asioita, niin minusta oikeastaan en ole kokenut tässä ELYn aikana hirveen vakavia tällaisia ristiriitoja tai ongelmia sen asian suhteen. Kyllä asiat hoidetaan lakien ja paragraafien mukaisesti, että ei siellä mikään etu varmaan hirveesti tule poljetuksi, että siinä suhteessa ELYt on toimineet ihan hyvin ja se perusjuoni, se palveluiden parantaminen ja asioiden tuominen saamaan luukkuun, niin se kantaa edelleen. Ei ole tullut törmäyksiä, jotka kovin vahvasti vaatisi sitä, että suuntaa on muutettava. Ainahan hallintoa kehitetään, että katotaan, mitä sieltä on nyt tulossa seuraavaksi, mutta nyt on ihan selkeästi sellainen aika, että nyt pitää keskittyä meidän palvelutuotannon ja palvelujen sisällön parantamiseen. Se ei koskaan mene hukkaan, vaikka organisaatiot muuttuisikin.

Jari Mutanen [00:19:10]: Onko niitä ristiriitoja tullut ELYssä, tietysti enemmän tiedän Pohjois-Savon, niin ehkä sitä alussa koeteltiin enemmän, ehkä mediakin oli kiinnostunut, koska pelättiin sitä, että jyrääkö, enemmänhän puhuttiin siitä, että jyrääkö elinkeinoasiat ympäristöasiat, mutta kyllä se sama kokemus mullakin on, että kun me ollaan kuitenkin jo 11 vuotta tehty yhteistyötä, niin se kaikkein tärkein tähän on se, että me ymmärretään toistemme tekemisiä, mitä elinkeinon puoli tekee, mitä L-puoli tekee ja mitä ympäristöpuoli tekee, niin jo se auttaa estämään tällaisia vastakkain asetteluja ja varsinkin nyt tämä uusi maailma, mihin ollaan menossa eli vihreään siirtymään ja näiden painoarvon nouseminen,

niin se entisestään tasoittaa vastakkain asettelua, että sitä minusta on todella vähän nykypäivänä havaittavissa.

Pekka Häkkinen [00:20:09]: Nyt puhutaankin, että elinkeinojen pitää lähteä rakentamaan sitä tulevaisuuttaan ja sisältöä nimen omaan ympäristön ja ympäristön haasteiden ehdolla eli tämä vihreä siirtymä ja ilmaston muutoksen haasteet, niin ne vaatii sitä, että ympäristö onkin aika lailla kärjessä siinä, kun asioita mietitään. Miten Jari, kun olet kerinnyt täällä katsella kevään aikana tai nyt muutaman kuukauden tätä eteläsavolaista maailman menoa ja tunnet sen pohjoissavolaisen maailman menon, niin mitkä on Etelä-Savon vahvuusalueet tai asiat, joihin täällä on satsattava? Meillä maakuntastrategiassa on nämä vesi, metsä, ruoka, onko ne sinusta kohdallaan ja miltä ne vaikuttaa?

Jari Mutanen [00:21:07]: Nyt pistit aika haastavan kysymyksen. Siinä mielessä hyvä verrata näitä Savoja toisiinsa, kun niitä nyt hyvin tuntee. Kyllähän niissä kuitenkin eroavaisuutta on, ihan selkeesti. Se oli vähän yllätyskin taas nyt, miten toimintatavat eroaa toisistaan ja tietysti teemathan on aika lailla samanlaiset, mitkä oli Pohjois-Savossakin, että yhtä lailla on siellä vielä metalli ja terveys noiden lisäksi oli ne viisi teemaa ja vähän eri vivahteilla siellä ja sitten tietysti se, mikä Etelä-Savossa, niin teollinen tuotanto ja jalostus on aika lailla vähäisempää, jos ajatellaan vaikka sitä elintarvikeketjua tai metsäketjua, että näissä vielä mietittävä tai ainakin itsellekin vielä kirkastettava, että mikä on nyt se eteläsavolainen rooli siellä, jos ajatellaan vaikka Pohjois-Savon elintarvikeketjuakin. Aikaisemmin oli selkeästi, että se oli se maito ja nurmitalous ja maitotuotannon jatkuva kasvu, jolla pidetään se kone yllä ja Valio tekee sitten Lapinlahdella juustoa ja maitopulveria ja se volyyymi oli, millä sitä ajettiin ja varmaan nyt Pohjois-Savossakin joutuu miettimään sitä, kun maatalouskin on nostettu kepin nokkaan, se on ollut vesiasioissa aikaisemminkin, mutta nyt kun se tuli vielä ilmastoasioissakin ja monimuotoisuudessa, niin nyt on ehkä vähän mietittävä, että onko se volyyymi enää se, millä jyrätään vai mikä on se tekijä, millä menestytään ja samahan se tietysti yhtä lailla Etelä-Savossa, niin kuin maataloutta, jossa yhtä lailla maidon tuotannossa, jos ajatellaan, niin mikä on se. Täällä ei ehkä se volyyymi ei ole ollut niin ratkaiseva, mutta sitten on laatu, mitä tuotetaan ja jos maatalouttakin ajattelee, niin mahdollisuudethan on tosi valtavat. Se on osittain hiiliviljelyä, se on osa ilmastoratkaisua, parhaimmillaan se on osa kiertotaloutta, jos kierrätyslannoitteita osataan käyttää. Siellä on kosteikoita, se on osittain vesien suojelua, tulvasuojelua, monimuotoisuutta. Parhaillaanhan se maatalouskin tuottaa näitä arvoja ja muitakin arvoja, kuin pelkästään itse maito tai liha.

Pekka Häkkinen [00:24:13]: Näin se on ja kyllä minä tulkitsen kanssa niin, että ei ehkä niinkään se tuotannon volyyymi, totta kai, täytyyhän sitä volyyymiäkin olla sillä lailla, että jos se on hyvin pienimuotoista, niin kannattavuus on vaikeaa, mutta kyllä se täytyy löytyä erikoistumisesta ja ehkä juuri laadusta se maatalouden kehitys. Siinäkin asiassa voisi ajatella, että Etelä-Savo voisi olla ketterä tässä suhteessa, kun se volyyymi ei kuitenkaan ole hirveän suuri, niin voisi olla, että täällä aktiivisesti lähdetäisiin hakemaan niitä ratkaisuja, joita tämä

ilmastonmuutos ja hiilivapaa maatalous vaatii. Eihän ne helppoja ratkaisuja ole, kaikkienhan niiden pitää olla kannattavia jne., mutta minusta tuntuu, että täällä voisi olla edellytyksiä tehdä avauksia ja se on tietysti ELYlle iso kysymys, kun meille tulee uusi maaseudun kehittämisohjelma ja niin kuin viittasit, niin alkaa uudet rakennerahastokaudet, niin miten me parhaiten tuettaisi sellaisia avauksia, jotka nopeuttavat siirtymistä uuteen moodiin, että se on aika tärkeä pohdinta ja sitä nyt ELYssä ja meidän kumppaneissa kovasti tehdään ja pohditaan, että mitä pitäisi tehdä. Mahdollisuuksia varmaan on.

Jari Mutanen [00:26:01]: Ehkä myös toi matkailu, mikä on ehkä nousemassa myöskin maakuntaohjelmaan tai ainakin se on siellä puheissa, että nouseeko se myös vahvemmin esille, niin siinä taas Etelä-Savo on menestynyt Pohjois-Savo paremmin. Pohjois-Savossa kokoon nähden, niin matkailu on ollut tosi vähän. Matkailussa koronahan nyt tässäkin auttaa siinä mielessä, että viime kesä oli kohtuullisen hyvä ja tämäkin kesä kotimaan matkailun kautta. Se on ainakin semmonen, jonka vahvuus täytyy hyödyntää entistä paremmin ja siihenkin tulee tämä kestävyys ja muut elementit entistä vahvemmin mukaan.

Pekka Häkkinen [00:26:43]: Matkailu on hyvin vahva osa sitä vesiteemaa, joka Etelä-Savon maakuntastrategiassa ja meidänkin strategioissa on ollut hyvin vahvasti näkyvillä. Kyllä minä edelleen siihen vesiteemaan aika paljon nojaisin, ei me olla vielä tajuttu kaikkea, mitä laajuuksia, nyt viime vuosinahan me ollaan kovasti ELY-keskuksessakin tehty sitä vesiliiketoimintaa ja haettu sitä, niin minkälaisia avauksia pitäisi siinä tehdä. Lähinnä se on ollu yhdyskuntajätevesien ja yhdyskuntien veden käsittelyn tiimoilla. Mielenkiintoista on ollut seurata keskustelua Mikkelin jätevesipuhdistamosta, joka on ollut Mikkelille kovin haastava ja vaativa investointi, mutta toisaalta uskon edelleen, että sinne sisältyy aikamoinen potentiaali, kun se puhdistamo toimii kunnolla ja on arvioitu, että yli 780 miljoonan investoinnit tarvitaan jo kotimaiseen vesihuoltoon tässä lähivuosina, niin tehdäänkö se näillä vanhoilla menettelyillä, vanhalla tekniikalla, vanhoilla palveluntuottamistavoilla vai onko siinä jotain uutta tehtävissä, niin siinä Etelä-Savolla ja meidän vesiosaamisessa olisi annettavaa ja sanottavaa. Yhdessä tietysti muiden suomalaisten vesitoimittajien kanssa, että mikä on se uusi. Sitten, jos ottaa veteen kaikki vesien hoidon näkökulman ja siihen virkistyskäytön näkökulman tai sitten nämä terveysnäkökulmat, luonto, matkailu ym., niin veteenhän liittyy hyvin monenlaisia teemoja. Kyllä meillä, kun ollaan Järvi-Suomen sydämessä, niin Etelä-Savo varmaan parhaiden luonnon vesien äärellä, niin on siinä iso haaste, mutta minusta myös iso velvollisuus miettiä, että mitä mahdollisuuksia siihen veteen sisältyy. Sitten metsäasia on kanssa mielenkiintoinen. Minä näen jotenkin niin, kun meillä on vahva sidos noihin vesiin ja vahva sidos siihen, että meidän pitää pitää vesistä huolta, niin kyllä meidän pitää pitää siinä samalla huolta myös metsäluonnosta ja näistä maatalousympäristöistä, mistä äsken puhuttiin. Ehkä siinä suhteessa Etelä-Savo on edelläkävijä, meillä on pohdittu sitä paljon, että miten tämä vesien puhtaus ja metsätalous yhdistetään. Sitten meidän puun käyttö, niin sehän on mekaanista, mutta siinä on kanssa toisaalta aika rajattomat mahdollisuudet, mitä se puutuoteteollisuus, mitä kaikkea puusta pystytään tekemään. Se vaan, että mitkä

siinä on ne oikeat avaukset ja siinäkinhän on kovasti tapahtumassa mm. Savonlinnan suunnalla, että kyllä ne varmaan meidän maakunnan kärkiteemat aika lailla ominaisia ja hyvin osuneita on.

Jari Mutanen [00:30:15]: Ja niistähän täytyy lähteäkin, missä me ollaan vahvoja ja löytää näistä laajoistakin teemoista se, missä meidän pitää olla tosi hyviä tai vaikka maailman parhaita ja sen pohdinta, kun nyt on tosiaan se maakuntastrategia, missä tehdään sitä erikoistumisen suunnitelma ja muu, niin löytää ne osa-alueet. Sinänsä metsä on aika mielenkiintoisessa vaiheessa, kun ajattelee sitä keskustelua, mikä käydään EU-tasolla ja miten siihen suhtaudutaan, niin aikamoinen murros tulossa siihenkin ja toisaalta myöskin se tieto, mitä meillä on metsistä ja luonnosta, niin sehän on valtavasti kehittynyt ja kehittyä, vaikka näiden kaukokartoitusmenetelmien mukana. Me kohta varmaan metsä nähdään puilta ja voidaan puille antaa kohta nimet, nehan voidaan yksilöidä kaukokartoituksessa, mutta tarkoitan sillä sitä, että se metsän hoitokin voi olla paljon pienipiirteisempää, kuin ehkä nykyään. Tämä on huono esimerkki, 10 vuoden takaa, mutta sanonpahan nyt kuitenkin. Isäni tuolla Mutasen kylällä teki pienen aukon, kaltevaa kangasmetsää, niin hyvin kalteva rinne, jossa yläpuoli kuiva ja alapuoli hyvinkin kostea, niin ohjeiden mukaan vaan kuusta istutettiin sinne ja kyllähän siinä kävi niin, että se yläpuolinen kuiva alue, niin ei siellä ole yhtään tainta hengissä enää kahden vuoden jälkeen, mutta tämä esimerkkinä, että sillä vanhalla kuvioajattelulla, kun ei ne kuviot, kun tämä on niin pienipiirteistä tämä Etelä-Savon maasto, niin ei se pienelläkään kuviolla, se tulos voi epäonnistua 0,5%:lla. Mitä paremmin me osataan hyödyntää tämäkin, että istutetaan just oikea puu oikeaan paikkaan ja taimikon hoito tehdään ammattimaisesti, niin mehan voidaan paljon pienemmällä pinta-alalla tuottaa sitä puuta ja silti meille jää varaa tähän monimuotoisuuteen, maisemaan, vesien suojeluun enemmän. Tässäkin antaa uusi teknologia ja osaaminen ihan uusia mahdollisuuksia, kuin se ennen vanhaan, että tästä vaan kaikki aukeaksi ja kuusta istutetaan.

Pekka Häkkinen [00:32:57]: Mites Jari, oletko kerennyt näiden kuukausien tai viikkojen aikana, niin oletko kerennyt tutustua meidän sidosryhmiin? Miltä vaikuttaa keskustelut maakuntaliiton ja metsäkeskuksen kanssa, jotka ovat esimerkkeinä tai järjestöjen kanssa, niin miltä vaikuttaa, oletko ennättänyt kuinka paljon heitä tavata?

Jari Mutanen [00:33:24]: Ensimmäisiä maistiaisias tässä on käyty, tänäänkin torilla oltiin yrittäjien kanssa ja sitä kautta vaikuttaa ihan hyvältä. Maakunnan yhtenäisyys aina tuntuu tulevan puheeksi. Kaikilla toimijoilla, jotka toimii maakunnan alueella, niin on jonkinlainen haaste nyt tämä maakunnan yhtenäisyys ja miten siihen suhtaudutaan. En tiedä, onko sinulla Pekka viisastenkiveä siihen, että miten sitä rakennetaan, mutta kun Etelä-Savoa katsoi ulkopuoleltakin, tietysti se johtui osittain tästä sotekeskustelusta ja Itä-Savon halusta tulla Pohjois-Savoon, mutta se aiheuttaa aikamoisen haasteen maakunnan sisällekin niille toimijoille, jotka toimii maakunnan rajoilla, että miten sitä tasapainoa haetaan ja miten

yhtäläisyyttä, yksituumaisuutta ja luottamusta rakennettaisiin, niin nämä on niitä, missä varmaan tarvittas nyt viisaita neuvoja.

Pekka Häkkinen [00:34:34]: En tiedä, onko mulla viisaita neuvoja, mutta toisaalta täytyy se sanoa ja on minun mielestäni ihan oikeinkin niin, että nyt ELY-keskuksen tehtävissä ei ole maakunnassa ollut mitään vastakkainasettelua ja näkisin niin, että ELYn palvelut ja toiminta on ihan samaa, on se Savonlinna, Pieksämäki, Mikkeli, että on sillä lailla tehty hyvää yhteistyötä kaikkien näiden tahojen kanssa. Totta kai harmillista oli se keskustelu tästä sotekuviosta ja oikeastaan siinä edellisessä kaatuneessa maakuntauudistuksessa pikkuisen se sote ja sairaala-asia oli niin päälle tuleva, mutta toisaalta valtion aluehallinto ei voi sanoa, että siellä näkyisi jotenkin niissä asioissa, eikä voikaan näkyä. Niitä asioita on hoidettu hyvässä yhteistyössä itäsavolaisten kanssa keskisavolaisten ja näiden kuntien kanssa, se ei ELYn tehtävissä näy, mutta varmaan yleisessä keskustelussa, mitä maakunnassa käydään, niin on vähän turhankin voimakkaasti ollut näkyvissä. Toivon mukaan siinä on avattu uusi lehti ja väliaikainen valmistelutoimielin on nyt asetettu ja uutta hyvinvointialuetta on ruvettu rakentamaan, niin ehkä yhdessä tekemisellä se löytyy sieltä, koska aina on ollut niin, että hyvät yhteiset hankkeet rakentaa sitä yhteistyötä ja tuo yhteisymmärrystä. Näinhän se on ollut näissä ympäristöhankkeissakin, jota nyt on kuntien kanssa toteutettu, niin eihän niissä ole mitään kiistoja ollut, niitä on viety yhdessä, oikeastaan hyvällä mielellä eteen päin.

Jari Mutanen [00:36:40]: Näinhän se on, kun poliitikot päättää ratkaisuja, niin sitten se toimeenpanossa täytyy vahvasti lähteä rakentamaan sitä. Sen verran vielä, suhteethan vaikuttaa tosi hyvältä ELY-keskuksetta sidosryhmiin ja meillä on neuvottelutoimikunnan kokouskin ollut ja täytyy sanoa, kun maakuntaliiton kanssa pidettiin palaveria, niin miten tähän uuteen rakennerahastokauteenkin valmistaudutaan, niin tosi hyvää palaveri ja se yhteispeli näyttää ihan saumattomalta, että lähdetään miettimään, että miten saadaan hyviä hankkeita, miten sitä hankevalmistelua voitais tehdä etukäteen ja yhdessä ja perustettiin jo tällaisia pieniä työpajia juuri näihin tärkeimpiin alueellisiin, johon tuli liiton ja meidän väkeä ja ne rupeaa miettimään, että mitä painotuksia, minkälaisia hankkeita halutaan jne., niin se on minusta tosi tärkeää, koska ainakin minä näen, että kyllähän maakuntaliitto ja ELY on niin kuin paita ja peppu maakunnan kehittämisessä.

Pekka Häkkinen [00:37:52]: Juuri näin ja sitten kannattaa nämä muut viranomaisahot ja järjestöt, niin ne on hyvin mielellään osallistuneet näihin kehittämispohdintoihin. Se, mitä on koitettu kanssa ylläpitää ja rakentaa, niin sellaista yhteistyötä kuntien kanssa. Joissakin asioissahan se on tietysti ihan luontevaa ja sujuu ihan hyvin ja on asioita, joissa ELY-keskus on vaikkapa merkittävässä kaavahankkeissa osallisena mukana. Näitä kehittämiskeskusteluja, kun vuosittain kuntien kanssa käydään, niin niitä on haettu siihen ihan viime aikoina yhdessä maakuntaliitonkin kanssa, että miten niihinkin saatais vähän strategista otetta, että haettas kunnan tai kaupungin kanssa yhteisiä avauksia, millä mennään eteen päin, niin sitä ehkä pitää myös sitä keskustelua jatkaa, että kun kuitenkin niitä kehittämiskanoksia ei ole liikaa,

niitä ei ole kenelläkään liikkaa, niin ne pitäis viisaasti käyttää, että tekis samaan suuntaan, niin silloin ne kaupungin tai kunnan panokset ja valtiohallinnon panokset tai maakunnan panokset, niin niillä pitäis pyrkiä viemään asioita samaan suuntaan, että onko meillä siinä tarpeeksi hyvä keskustelu, niin kannattaa vaalia ja pitää sitä keskustelua yllä. En tiedä, löytyykö jotain uusiakin avauksia, mutta se vois tehdä ihan hyvää tässä maakunnan sisäisessä keskustelussa, että meillä olisi myös sellasta keskustelua, missä kunnat olisi myös mukana ja katottas sitä. Niitä prosesseja varmaan tulee maakunnan strategian ja maakuntaohjelman kautta, mutta ehkä niiden virallisten prosessien ulkopuolella, löytyykö sellaisia toimintatapoja, jotka vahvistaisi yhteistä tavoitteiden asettelua.

Jari Mutanen [00:39:47]: Tuo on ihan hyvä vinkki, sitä pitää miettiä.

Juonto [00:39:53]: Tässä jaksossa keskustelemassa olivat Etelä-Savon ELY-keskuksen uusi johtaja Jari Mutanen sekä hänen edeltäjänsä Pekka Häkkinen. Tämä oli jakso Etelä-Savon ELY-keskuksen tuottamasta Elynvoimaa podcast-sarjasta.

[äänite päättyy]